

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 13. marca 2014*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Colný kódex Spoločenstva — Články 243 a 245 — Nariadenie (EHS) č. 2454/93 — Článok 181a — Rozhodnutie, ktoré možno napadnúť opravným prostriedkom — Prípustnosť súdnej žaloby bez predchádzajúceho podania odvolania v správnom konaní — Zásada rešpektovania práva na obhajobu“

V spojených veciach C-29/13 a C-30/13,

ktorých predmetom sú dva návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podané rozhodnutiami Administrativen sad Sofija-grad (Bulharsko) zo 4. januára 2013 a doručené Súdnemu dvoru 21. januára 2013, ktoré súvisia s konaniami:

Global Trans Lodžistik OOD

proti

Načalnik na Mitnica Stolična,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory A. Tizzano, sudcovia A. Borg Barthet (spravodajca), E. Levits, S. Rodin a F. Biltgen,

generálny advokát: M. Wathelet,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Global Trans Lodžistik OOD, v zastúpení: M. Aydarova, advokat,
- Načalnik na Mitnica Stolična, v zastúpení: S. Zlatkov, splnomocnený zástupca,
- bulharská vláda, v zastúpení: E. Petranova a D. Drambozova, splnomocnené zástupkyne,
- španielska vláda, v zastúpení: M. García-Valdecasas Dorrego, splnomocnená zástupkyňa,
- talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci G. Albenzio, avvocato dello Stato,

* Jazyk konania: bulharčina.

— Európska komisia, v zastúpení: L. Keppenne, S. Petrova a B.-R. Killmann, splnomocení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu článkov 243 a 245 nariadenia Rady (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva (Ú. v. ES L 302, s. 1; Mim. vyd. 02/004, s. 307), zmeneného a doplneného nariadením (ES) č. 82/97 Európskeho parlamentu a Rady z 19. decembra 1996 (Ú. v. ES L 17, 1997, s. 1; Mim. vyd. 02/008, s. 179) (ďalej len „colný kódex“), ako aj článku 181a ods. 2 nariadenia Komisie (EHS) č. 2454/93 z 2. júla 1993, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady č. 2913/92 (Ú. v. ES L 253, s. 1; Mim. vyd. 02/006, s. 3), zmeneného a doplneného nariadením Komisie (ES) č. 3254/94 z 19. decembra 1994 (Ú. v. ES L 346, s. 1; Mim. vyd. 02/005, s. 326) (ďalej len „nariadenie č. 2454/93“).
- 2 Tieto návrhy boli podané v rámci dvoch sporov medzi spoločnosťou Global Trans Lodžistik OOD (ďalej len „Global Trans Lodžistik“) a Načalnik na Mitnica Stolična (vedúci colného úradu v Sofii), ktorých predmetom bola žaloba, ktorou sa táto spoločnosť domáhala zrušenia dvoch rozhodnutí opravujúcich colnú hodnotu tovaru dovezeného touto spoločnosťou a nariaďujúcich dodatočne vymáhanie dlhu na dani z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“).

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Článok 4 ods. 5 colného kódexu znie:

„Na účely tohto kódexu sa rozumie:

...

5. „rozhodnutím“ akýkoľvek správny akt vydaný colným orgánom, týkajúci sa colných predpisov, ktorým sa rozhoduje v konkrétnom prípade a ktorý má právne účinky na jednu alebo viacej určitých alebo určitelných osôb; tento termín okrem iného zahŕňa záväzné tarifné informácie v zmysle článku 12.“
- 4 Podľa článku 6 ods. 3 tohto kódexu:

„Rozhodnutia colných orgánov vydané v písomnej forme, ktorými boli žiadosti zamietnuté alebo ktoré sú v neprospech osôb, musia obsahovať odôvodnenie. Taktiež musia obsahovať poučenie o možnosti podania odvolania podľa článku 243.“

- 5 Podľa článku 243 uvedeného kódexu:

„1. Každá osoba má právo podať [opravný prostriedok] proti rozhodnutiu colných orgánov, ktoré sa týka uplatňovania colných predpisov, [a] ktoré sa [jej] priamo a osobne dotýkajú.

...

2. [Opravný prostriedok] môže byť podan[ý]:

- a) na prvom stupni colným orgánom určeným na tento účel členskými štátmi;
- b) na druhom stupni nezávislému orgánu, ktorým môže byť s súlade s platnými právnymi predpismi členských štátov súd alebo rovnocenný zvláštny orgán.“

6 Článok 245 tohto kódexu stanovuje:

„Predpisy o postupe pri podávaní [opravného prostriedku] budú stanovené členskými štátmi.“

7 Článok 181a nariadenia č. 2454/93 stanovuje:

„1. Colné orgány nemusia určovať colnú hodnotu dovážaného tovaru pomocou metódy prevodnej hodnoty, ak v súlade s postupom uvedeným v odseku 2 nie sú dostatočne presvedčené, na základe dôvodných pochybností, že deklarovaná hodnota predstavuje celkovú zaplatenú cenu alebo cenu, ktorá sa má zaplatiť podľa článku 29 kódexu.

2. Ak majú colné orgány pochybnosti uvedené v odseku 1, môžu požadovať dodatočné informácie v súlade s článkom 178 ods. 4 Ak tieto pochybnosti pretrvávajú, colné orgány musia pred prijatím konečného rozhodnutia informovať príslušnú osobu, na požiadanie písomne, o dôvodoch týchto pochybností a poskytnúť jej primeranú príležitosť na vyjadrenie. Konečné rozhodnutie a jeho odôvodnenie sa písomne oznámi príslušnej osobe.“

Bulharské právo

8 § 211a colného zákona (Zakon na mitnicite, DV č. 15 zo 6. februára 1998, ďalej len „colný zákon“) stanovuje:

„Rozhodnutia o vymáhaní verejnoprávnych pohľadávok štátu sú individuálnymi správnymi aktmi, ktoré vydáva riaditeľ colného orgánu, v ktorého územnej pôsobnosti vznikol dlh nevyrovnaný v stanovenej lehote; tieto akty stanovujú splatné colné dlhy a iné verejnoprávne pohľadávky.“

9 Podľa § 211f colného zákona rozhodnutie o vymáhaní je možné v lehote 14 dní od jeho oznámenia napadnúť odvolaním podaným riaditeľovi colného orgánu.

10 § 220 ods. 1 colného zákona stanovuje:

„Akákoľvek osoba môže proti rozhodnutiam colných orgánov, ktoré sa jej týkajú, podať odvolanie za podmienok upravených v správnom poriadku.“

11 § 148 správneho poriadku (Administrativnoprocesualen kodeks, DV č. 30, z 11. apríla 2006) stanovuje:

„Každý správny akt možno napadnúť pred súdom, a to aj keď nebola využitá možnosť napadnúť ho odvolaním v správnom konaní, ak tento správny poriadok alebo osobitný zákon nestanovujú niečo iné.“

Spory vo veci samej a prejudiciálne otázky

12 V dňoch 15. septembra 2010 (vec C-30/10) a 23. septembra 2010 (vec C-29/13) spoločnosť Global Trans Lodžistik predložila dve colné vyhlásenia pre tovar dovezený z Turecka v colnom režime spotreby s návrhom na prepustenie do režimu voľného obehu.

- 13 Bulharské colné orgány skontrolovali dokumenty a tovar v súlade s článkom 68 colného kódexu. Keďže tieto colné orgány mali pochybnosti o tom, či deklarovaná hodnota zodpovedá skutočne zaplatenej cene alebo cene, ktorá má byť zaplatená, odobrali vzorky tovaru a požiadali Global Trans Lodžistik o poskytnutie dodatočných informácií v súlade s článkom 178 ods. 4 a článkom 181a ods. 2 nariadenia č. 2454/93. Global Trans Lodžistik odpovedala 15. septembra 2010 (C-30/13) a 23. septembra 2010 (C-29/13) v tom zmysle, že vyžiadané informácie nedokáže poskytnúť a uviedla, že medzinárodná kúpnopredajná zmluva predpokladala odklad platby za tovar.
- 14 Rozhodnutiami č. 9600-0561/01.10.2010 (vec C-29/13) a č. 9600-541/24.09.2010 (vec C-30/13) Načalnik na Mitnica Stolična stanovil pre časť tovaru novú colnú hodnotu, ktorá bola určená na základe článku 30 ods. 2 písm. b) colného kódexu. Na základe tohto nového stanovenia colnej hodnoty uvedené rozhodnutia nariadili dodatočné vymáhanie dlhovanej DPH vo výške 3 083,38 bulharského leva (BGN), resp. 2 192,13 bulharského leva (BGN) (ďalej len „dotknuté rozhodnutia“).
- 15 Dotknuté rozhodnutia výslovne uvádzali, že v súlade s článkom 221 ods. 1 colného kódexu bola Global Trans Lodžistik informovaná o výške daňových dlhov.
- 16 Global Trans Lodžistik napadla dotknuté rozhodnutia priamo na vnútroštátnom súde Administrativen sad Sofija-grad (Správny súd v Sofii) bez toho, aby využila možnosť nechať ho najprv preskúmať v správnom konaní Načalnikom na Mitnica Stolična. Global Trans Lodžistik uviedla, že colná hodnota nebola určená správne a že došlo k procesným vadám, keďže nebolo rešpektované jej právo byť vypočítaná a vzniesť námietky pred vydaním konečného rozhodnutia, tak ako je stanovené v článku 181a ods. 2 nariadenia č. 2454/93.
- 17 Vnútroštátny súd zamietol obidve žaloby ako neprípustné.
- 18 V každom z týchto dvoch uznesení vyslovujúcich neprípustnosť vnútroštátny súd usúdil, že predchádzajúce podanie odvolania v správnom konaní bolo povinné, keďže § 243 ods. 2 colného kódexu stanovuje konanie o opravných prostriedkoch v dvoch stupňoch. Preto nariadil obidve veci vrátiť na rozhodovanie Načalníkovi na Mitnica Stolična.
- 19 Värhoven administrativen sad (Najvyšší správny súd) zrušil obidve tieto uznesenia vnútroštátneho súdu a obidve veci mu vrátil na ďalšie prejednanie s odôvodnením, že v predmetnom prípade nie je podanie odvolania v správnom konaní povinné, keďže článok 243 ods. 2 colného kódexu nemožno uplatniť.
- 20 Vnútroštátny súd, opierajúc sa o vnútroštátnu judikatúru, z ktorej vyplýva, že dotknuté rozhodnutia nemožno považovať za konečné rozhodnutia, ale že sú iba súčasťou postupu prijímania rozhodnutia o vymáhaní verejnoprávnych pohľadávok štátu, po druhýkrát zamietol žaloby proti týmto rozhodnutiam ako neprípustné a kvalifikoval ich ako prípravné akty, keďže ich považoval za „oznámenia“ v zmysle článku 221 colného kódexu.
- 21 Värhoven administrativen sad zrušil tieto uznesenia vnútroštátneho súdu vyslovujúce neprípustnosť s odôvodnením, že dotknuté rozhodnutia, keďže stanovili novú colnú hodnotu, predstavujú rozhodnutia v zmysle článku 4 ods. 5 colného kódexu, a možno ich v súlade s článkom 243 ods. 1 prvého pododseku colného kódexu napadnúť žalobou na súde. Värhoven administrativen sad rovnako uvádza, že judikatúra, na ktorú odkázal vnútroštátny súd, sa uplatní iba za predpokladu, že dotknutý akt je oznámením v zmysle § 206 colného zákona, ktoré je súčasťou postupu prijímania rozhodnutia o vymáhaní verejnoprávnych pohľadávok štátu.
- 22 Vnútroštátny súd, ktorému Värhoven administrativen sad obidve veci opätovne vrátil, sa pýta na dosah článkov 243 a 245 colného kódexu. Tento súd sa totiž domnieva, že prípustnosť týchto žalôb a obligatornosť predchádzajúceho podania odvolania v správnom konaní nevyplývajú jednoznačne zo

zenia článku 243 colného kódexu. Stanovenie aktu, ktorý možno napadnúť v rámci konania o zisťovaní a vymáhaní colného dlhu, závisí od rozsahu procesnej autonómie ponechanej členským štátom na základe článku 245 tohto kódexu.

- 23 Podľa vnútroštátneho súdu je v tejto súvislosti potrebné spresniť, či sa dotknuté rozhodnutia majú považovať za konečné v zmysle článku 181a ods. 2 nariadenia č. 2454/93, čím by boli aktmi, ktoré možno podľa práva Únie napadnúť žalobou, alebo či sú tieto rozhodnutia akty upravené vnútroštátnym právom, ktoré musia byť kvalifikované ako „opatrenia“ v zmysle článku 232 ods. 1 písm. a) colného kódexu.
- 24 Za týchto podmienok Administrativen sad Sofija-grad rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:
- „1. Vyplýva z článku 243 ods. 1 [colného kódexu] v spojení s článkom 245 tohto [kódexu], ako aj so zásadami práva na obranu a zásadami právoplatnosti, že pripúšťa takú vnútroštátnu právnu úpravu, ako sú § 220 a § 221a [colného zákona], podľa ktorej možno napadnúť viac ako jedno rozhodnutie colného orgánu, na základe ktorého je stanovený colný dlh na účely jeho neskoršieho výberu, a to aj vtedy, ak by sa za okolností konania vo veci samej mohlo vydať konečné rozhodnutie v zmysle článku 181a ods. 2 [nariadenia č. 2454/93]?
 2. Má sa článok 243 ods. 2 [colného kódexu], ktorý upravuje podanie odvolania, vykladať v tom zmysle, že nestanovuje, že konečné rozhodnutie v zmysle článku 181a ods. 2 nariadenia č. 2454/93 sa musí najprv napadnúť v správnom konaní, aby bolo prípustné súdne konanie?
 3. Má sa článok 181a ods. 2 nariadenia č. 2454/93 za okolností konania vo veci samej vykladať v tom zmysle, že ak sa nedodržel postup, ktorý je upravený v tomto ustanovení, pokiaľ ide o právo na vypočutie a právo vzniesť námietky, rozhodnutie colného orgánu vydané za porušenia týchto pravidiel nepredstavuje konečné rozhodnutie v zmysle citovaného ustanovenia, ale ide len o časť konania, ktorá vedie k vydaniu konečného rozhodnutia? Treba v opačnom prípade toto ustanovenie za okolností, ktoré existujú v konaní vo veci samej, vykladať v tom zmysle, že rozhodnutie, pri ktorého vydaní sa vyskytli uvedené procesné vady, priamo podlieha súdnemu preskúmaniu a súd musí rozhodnúť o žalobe vo veci samej, ktorá bola proti tomuto rozhodnutiu podaná?
 4. Má sa článok 181a ods. 2 [nariadenia č. 2454/93] za okolností, ktoré existujú v konaní vo veci samej, a s ohľadom na zásadu zákonnosti vykladať v tom zmysle, že ak sa nedodržel postup, ktorý je upravený v tomto ustanovení, pokiaľ ide o právo na vypočutie a právo vzniesť námietky, rozhodnutie colného orgánu vydané za porušenia týchto pravidiel je neplatné z dôvodu závažnej procesnej vady zodpovedajúcej porušeniu ustanovenia o podstatnej formálnej náležitosti, ktorého nerešpektovanie bez ohľadu na konkrétne následky porušenia spôsobí neplatnosť právneho úkonu, a teda súd je povinný rozhodnúť o žalobe, ktorá bola podaná proti tomuto rozhodnutiu, bez toho, aby mohol uvažovať o vrátení veci správnomu orgánu na účely riadneho ukončenia konania?“
- 25 Uznesením predsedu Súdného dvora z 8. marca 2013 boli veci C-29/13 a C-30/13 spojené na spoločné konanie na účely písomnej časti konania a rozsudku.

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 26 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či jednak rozhodnutie, akým je niektoré z dotknutých rozhodnutí vo veci samej, ktorých predmetom je oprava určenia colnej hodnoty tovaru na základe článku 30 ods. 2 písm. b) colného kódexu, a ktorým bolo deklarantovi oznámené dodatočné vymáhanie daňového dlhu z titulu DPH, predstavuje napadnuteľný akt v zmysle článku 243 colného kódexu. Okrem toho si vnútroštátny súd kladie otázku, či s ohľadom na všeobecné zásady rešpektovania práva na obhajobu a právnej sily rozhodnutej veci bráni článok 245 uvedeného kódexu vnútroštátnej právnej úprave, akou je právna úprava vo veci samej, ktorá na účely obrany voči rozhodnutiam colných orgánov stanovuje dva rozličné opravné prostriedky.
- 27 Pokiaľ ide jednak o otázku, či rozhodnutie, akým je niektoré z dotknutých rozhodnutí vo veci samej, predstavuje napadnuteľný akt v zmysle článku 243 colného kódexu, zo znenia článku 243 ods. 1 v spojení s článkom 243 ods. 4 bodom 5 tohto kódexu vyplýva, že každá osoba má právo podať opravný prostriedok proti akémukoľvek rozhodnutiu colných orgánov, ktoré sa týka uplatňovania colných predpisov a ktoré sa jej priamo a osobne dotýka.
- 28 Je potrebné zdôrazniť, že dotknuté rozhodnutia prijal Načalnik na Mítnica Stolična a že ich predmetom bola oprava určenia colnej hodnoty tovaru na základe článku 30 ods. 2 písm. b) colného kódexu, ktorú Global Trans Lodžistik pôvodne deklarovala, v dôsledku čoho bolo oznámené dodatočné vymáhanie DPH.
- 29 Dotknuté rozhodnutia sa preto dotýkali uplatňovania colnej právnej úpravy a mali priame právne účinky na spoločnosť Global Trans Lodžistik, keďže tieto rozhodnutia viedli k vzniku pohľadávky Bulharska voči tejto spoločnosti z titulu DPH.
- 30 Navyše z článku 6 ods. 3 colného kódexu vyplýva, že rozhodnutia týkajúce sa uplatňovania colných predpisov, ktoré sú v neprospech osôb, ktorým sú určené, musia obsahovať poučenie o možnosti podania opravného prostriedku podľa článku 243 tohto kódexu.
- 31 Z toho vyplýva, že dotknuté rozhodnutia sú aktmi, ktoré možno napadnúť podľa článku 243 colného kódexu.
- 32 Pokiaľ ide ďalej o otázku, či s ohľadom na všeobecné zásady rešpektovania práva na obhajobu a právnej sily rozhodnutej veci článok 245 colného kódexu bráni vnútroštátnej právnej úprave, ako je colný zákon, ktorý na účely obrany proti rozhodnutiam colných orgánov stanovuje dva rozličné opravné prostriedky, treba pripomenúť, že podľa článku 245 tohto kódexu predpisy o postupe pri podávaní opravného prostriedku budú stanovené členskými štátmi.
- 33 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora, ak v danej oblasti neexistuje právna úprava Únie, prináleží vnútroštátnemu právnemu poriadku každého členského štátu, aby určil príslušné súdy a upravil procesné podmienky súdnych konaní zameraných na zabezpečenie ochrany práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie, za predpokladu, že takéto podmienky jednak nie sú menej výhodné ako podmienky vzťahujúce sa na obdobné konania vnútroštátnej povahy (zásada ekvivalencie) a jednak nevedú k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu výkonu práv priznaných právnym poriadkom Únie (zásada efektivity) (pozri najmä rozsudky z 30. júna 2011, Meilicke a i., C-262/09, Zb. s. I-5669, bod 55, a z 18. októbra 2012, Pelati, C-603/10, bod 23).
- 34 Pokiaľ ide o zásadu ekvivalencie, treba uviesť, že Súdny dvor v prejednávanej veci nemá žiaden dôvod pochybovať o súlade právnej úpravy vo veci samej s uvádzanou zásadou.

- 35 Pokiaľ ide o zásadu efektivity, zo spisu predloženého Súdneho dvoru jednak vyplýva, že podľa § 220 ods. 1 colného zákona v spojení s § 148 správneho poriadku subjekt dlhujúci štátu môže rozhodnutie správnych orgánov napadnúť žalobou na súde, aj keď nebola využitá možnosť napadnúť ho v správnom konaní, ak správny poriadok alebo osobitný zákon nestanovujú niečo iné.
- 36 Okrem toho podľa § 211f colného zákona subjekt dlhujúci štátu má takisto možnosť napadnúť opravným prostriedkom podaným riaditeľovi colného orgánu rozhodnutie o vymáhaní verejnej pohľadávky prijaté na základe § 211a tohto zákona v lehote 14 dní od oznámenia tohto rozhodnutia.
- 37 Z toho vyplýva, že subjekt dlhujúci štátu má možnosť uplatniť svoje právo na obhajobu v dvoch rozličných stupňoch colného konania. Existencia týchto dvoch opravných prostriedkov, ktorými sa možno brániť voči aktom colných orgánov, neznemožňuje ani nadmerne nesťažuje výkonu práv priznaných právnym poriadkom Únie.
- 38 Ďalej pokiaľ ide o rešpektovanie zásady právnej sily rozhodnutej veci, je potrebné pripomenúť, že podmienky výkonu tejto zásady musia rovnako rešpektovať zásady ekvivalencie a efektivity (pozri v tomto zmysle rozsudok z 3. septembra 2009, Fallimento Olimpclub, C-2/08, Zb. s. I-7501, bod 24).
- 39 Pokiaľ ide o prejednávajúcu vec, na jednej strane zásada ekvivalencie je rešpektovaná, keďže obidva opravné prostriedky uvedené v bodoch 35 a 36 tohto rozsudku sa uplatňujú nezávisle od toho, či predmet sporu vyplýva z práva Únie alebo z vnútroštátneho práva. Na druhej strane rešpektovanie zásady efektivity je zaručené tým, že obidva opravné prostriedky smerujú voči dvom správnym aktom, ktoré boli prijaté v rozličných stupňoch colného konania a ktoré sa líšia svojím právnym základom.
- 40 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na prvú otázku odpovedať tak, že jednak rozhodnutie, akým je niektoré z dotknutých rozhodnutí vo veci samej, ktorých predmetom je oprava určenia colnej hodnoty tovaru na základe článku 30 ods. 2 písm. b) colného kódexu a ktorým bolo deklarantovi oznámené dodatočné vymáhanie daňového dlhu z titulu DPH, predstavuje napadnuteľný akt v zmysle článku 243 colného kódexu. Okrem toho s ohľadom na všeobecné zásady rešpektovania práva na obhajobu a právnej sily rozhodnutej veci článok 245 colného kódexu nebráni vnútroštátnej právnej úprave, akou je právna úprava vo veci samej, ktorá na účely obrany voči rozhodnutiam colných orgánov stanovuje dva rozličné opravné prostriedky, keďže táto právna úprava neporušuje zásadu ekvivalencie ani zásadu efektivity.

O druhej otázke

- 41 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či článok 243 colného kódexu podmieňuje prípustnosť podania súdnej žaloby proti rozhodnutiam prijatým na základe článku 181a ods. 2 nariadenia č. 2454/93 tým, že tieto rozhodnutia museli byť predtým napadnuté odvolaním v správnom konaní.
- 42 Podľa článku 243 ods. 2 colného kódexu opravný prostriedok môže byť podaný na prvom stupni colnému orgánu a na druhom stupni nezávislému orgánu, ktorým môže byť súd.
- 43 Súdny dvor vo svojom rozsudku z 11. januára 2001, Kofisa Italia (C-1/99, Zb. s. I-207, bod 36), už rozhodol, že zo znenia tohto ustanovenia nevyplýva, že podanie opravného prostriedku colnému orgánu predstavuje obligatórny stupeň pred podaním žaloby na nezávislý orgán.
- 44 V tom istom rozsudku Súdny dvor rovnako uviedol, že článok 243 tohto kódexu sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu právu prislúcha stanoviť, či subjekty musia, ako prvý krok, podať odvolanie colnému orgánu, alebo či sa môžu priamo obrátiť na nezávislý súd (rozsudok Kofisa Italia, už citovaný, bod 43).

45 V dôsledku toho je potrebné na druhú otázku odpovedať tak, že článok 243 colného kódexu nepodmieňuje prípustnosť podania súdnej žaloby proti rozhodnutiam prijatým na základe článku 181a ods. 2 nariadenia č. 2454/93 tým, že tieto rozhodnutia musia byť predtým napadnuté odvolaním v správnom konaní.

O tretej otázke

46 Svojou treťou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 181a ods. 2 nariadenia č. 2454/93 má vykladať v tom zmysle, že v prípade, ak sa poruší právo dotknutého byť vypočutý a vzniesť námietky, nemožno rozhodnutie prijaté na základe tohto článku považované za konečné rozhodnutie, a za rovnakého predpokladu táto procesná vada oprávňuje dotknutého podať priamo na nezávislý súd žalobu proti tomuto rozhodnutiu.

47 Článok 181a ods. 2 nariadenia č. 2454/93 stanovuje, že ak pochybnosti colných orgánov, pokiaľ ide o určenie colnej hodnoty dovážaného tovaru, pretrvávajú, colné orgány musia pred prijatím konečného rozhodnutia informovať príslušnú osobu o dôvodoch týchto pochybností a poskytnúť jej primeranú príležitosť vyjadriť sa. Konečné rozhodnutie a jeho odôvodnenie sa písomne oznámi príslušnej osobe.

48 Hoci tento článok stanovuje povinnosť colných orgánov pred prijatím konečného rozhodnutia informovať príslušnú osobu o dôvodoch pochybností a poskytnúť jej primeranú príležitosť vyjadriť sa, porušenie tejto povinnosti colnými orgánmi nemôže mať dopad na konečnú povahu rozhodnutia ani na kvalifikáciu aktu prijatého na základe článku 181a ods. 2 nariadenia č. 2454/93 ako rozhodnutia. Tento akt prijatý colnými orgánmi totiž v každom prípade vyvoláva právne účinky vo vzťahu k jeho adresátovi v rozsahu, v akom vedie k určeniu novej colnej hodnoty tovaru, a teda predstavuje rozhodnutie v zmysle článku 4 ods. 5 colného kódexu.

49 Naopak porušenie práva dotknutého byť vypočutý by malo za následok nezákonnosť uvedeného rozhodnutia, ktoré by bolo možné priamo napadnúť žalobou na nezávislom súde, ako to vyplýva z bodu 45 tohto rozsudku.

50 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na tretiu otázku odpovedať tak, že článok 181a ods. 2 nariadenia č. 2454/93 sa má vykladať v tom zmysle, že rozhodnutie prijaté na základe tohto článku musí byť považované za konečné a priamo napadnuteľné žalobou na nezávislom súde, a to aj v prípade, ak jeho prijatím bolo porušené právo dotknutého byť vypočutý a vzniesť námietky.

O štvrtej otázke

51 Svojou štvrtou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či porušenie práva dotknutého byť vypočutý a vzniesť námietky upraveného v článku 181a ods. 2 nariadenia č. 2454/93, ktoré má za následok neplatnosť rozhodnutia prijatého na základe tohto článku, ukladá súdu rozhodujúcemu o žalobe proti tomuto rozhodnutiu povinnosť rozhodnúť o uvedenej žalobe bez toho, aby mohol zvažovať vrátenie veci správnomu orgánu.

O prípustnosti

52 Načalník na Mitnica Stolična sa domnieva, že otázka prípadnej neplatnosti dotknutých rozhodnutí je hypotetická, keďže predmetné spory neboli preskúmané v merite veci. Domnieva sa teda, že táto otázka je neprípustná.

- 53 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora prináleží len vnútroštátnemu súdu, ktorému bol spor predložený a ktorý musí prevziať zodpovednosť za prijaté súdne rozhodnutie, aby s ohľadom na konkrétne okolnosti veci posúdil tak nevyhnutnosť prejudiciálneho rozhodnutia pre vydanie svojho rozsudku, ako aj relevantnosť otázok, ktoré predkladá Súdnemu dvoru (pozri rozsudok z 5. marca 2009, Apis-Hristovich, C-545/07, Zb. s. I-1627, bod 28 a citovanú judikatúru).
- 54 Preto, pokiaľ sa položené otázky týkajú výkladu práva Únie, je Súdny dvor v zásade povinný rozhodnúť (pozri rozsudok Apis-Hristovich, už citovaný, bod 29 a citovanú judikatúru).
- 55 V prejednávanej veci bol však Súdny dvor vyzvaný, aby vnútroštátnemu súdu poskytol výklad článku 181a ods. 2 nariadenia č. 2454/93, ktorý by mu umožnil podľa práva Únie posúdiť dôsledky neplatnosti rozhodnutia vyplývajúcej z porušenia zásady rešpektovania práva na obhajobu.
- 56 Z uvedeného vyplýva, že prejudiciálna otázka je prípustná.

O veci samej

- 57 Je potrebné pripomenúť, že rešpektovanie práva na obhajobu predstavuje všeobecnú zásadu práva Únie, ktorá sa uplatní vtedy, ak má správny orgán v úmysle prijať voči osobe rozhodnutie, ktoré nepriaznivo zasahuje do jej postavenia (rozsudok z 18. decembra 2008, Sopropé, C-349/07, Zb. s. I-10369, bod 36). Na základe uvedenej zásady, výslovne spomenutej v článku 181a ods. 2 nariadenia č. 2454/93, sa tak adresátom rozhodnutí, ktoré významnou mierou ovplyvňujú ich záujmy, musí umožniť, aby mohli účinne vyjadriť svoje stanovisko ku skutočnostiam, z ktorých správny orgán zamýšľa vychádzať pri svojom rozhodnutí. Na tento účel musia mať k dispozícii dostatočnú lehotu (rozsudok Sopropé, už citovaný, bod 37 a citovaná judikatúra).
- 58 Z informácií zo spisu predloženého Súdnemu dvoru jednak vyplýva, že Načalník na Mitnica Stolična neumožnil spoločnosti Global Trans Lodžistik vyjadriť sa a uviesť svoje námietky pred prijatím dotknutých rozhodnutí. Tieto rozhodnutia preto možno vyhlásiť za neplatné.
- 59 Okrem toho treba poukázať na to, že colný kódex neobsahuje žiadne ustanovenie týkajúce sa dôsledkov neplatnosti „konečného rozhodnutia“ v zmysle článku 181a ods. 2 nariadenia č. 2454/93, vyplývajúcej z porušenia zásady rešpektovania práva na obhajobu.
- 60 Za týchto okolností a so zreteľom na procesnú autonómiu ponechanú členským štátom na základe článku 245 colného kódexu prináleží vnútroštátnemu súdu určiť uvedené dôsledky s ohľadom na osobitné okolnosti predmetného prípadu, pokiaľ jednak opatrenia prijaté v tomto zmysle sú rovnakej povahy ako tie, ktoré sa vzťahujú na jednotlivcov alebo podniky v porovnateľných situáciách podľa vnútroštátneho práva, a jednak nevedú k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu výkonu práv priznaných právnym poriadkom Únie.
- 61 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že na štvrtú otázku treba odpovedať tak, že v prípade porušenia práva dotknutého byť vypočutý a vzniesť námietky podľa článku 181a ods. 2 nariadenia č. 2454/93 prináleží vnútroštátnemu súdu, aby s ohľadom na osobitné okolnosti predmetného prípadu, ktorý prejednáva, a na požiadavky zásad ekvivalencie a efektivity určil, či v prípade, že rozhodnutie, ktorého prijatím bola porušená zásada práva na obhajobu, musí byť zrušené, je povinný rozhodnúť o žalobe proti tomuto rozhodnutiu alebo či môže zväziť vrátenie veci príslušnému správnenému orgánu.

O trovách

- 62 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

1. **Jednak rozhodnutie, akým je niektoré z dotknutých rozhodnutí vo veci samej, ktorých predmetom je oprava určenia colnej hodnoty tovaru na základe článku 30 ods. 2 písm. b) nariadenia Rady (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva, zmeneného a doplneného nariadením (ES) č. 82/97 Európskeho parlamentu a Rady z 19. decembra 1996, a ktorým bolo deklarantovi oznámené dodatočné vymáhanie daňového dlhu z titulu dane z pridanej hodnoty, predstavuje napadnuteľný akt v zmysle článku 243 tohto nariadenia č. 2913/92. Okrem toho s ohľadom na všeobecné zásady dodržiavania práva na obhajobu a právnej sily rozhodnutej veci článok 245 uvedeného nariadenia č. 2913/92 nebráni vnútroštátnej právnej úprave, akou je právna úprava vo veci samej, ktorá na účely obrany voči rozhodnutiam colných orgánov stanovuje dva rozličné opravné prostriedky, keďže táto právna úprava neporušuje zásadu ekvivalencie ani zásadu efektivity.**
2. **Článok 243 nariadenia č. 2913/92 nepodmieňuje prípustnosť podania súdnej žaloby proti rozhodnutiam prijatým na základe článku 181a ods. 2 nariadenia č. 2454/93, zmeneného a doplneného nariadením č. 3254/94, tým, že tieto rozhodnutia musia byť predtým napadnuté odvolaním v správnom konaní.**
3. **Článok 181a ods. 2 nariadenia č. 2454/93, zmeneného a doplneného nariadením č. 3254/94, sa má vykladať v tom zmysle, že rozhodnutie prijaté na základe tohto článku musí byť považované za konečné a priamo napadnuteľné žalobou na nezávislom súde, a to aj v prípade, ak jeho prijatím bolo porušené právo dotknutého byť vypočutý a vzniesť námietky.**
4. **V prípade porušenia práva dotknutého byť vypočutý a vzniesť námietky podľa článku 181a ods. 2 nariadenia č. 2454/93, zmeneného a doplneného nariadením č. 3254/94, prináleží vnútroštátnemu súdu, aby s ohľadom na osobitné okolnosti predmetného prípadu, ktorý prejednáva, a na požiadavky zásad ekvivalencie a efektivity určil, či v prípade, že rozhodnutie, ktorého prijatím bola porušená zásada práva na obhajobu, musí byť zrušené, je povinný rozhodnúť o žalobe proti tomuto rozhodnutiu alebo či môže zvážiť vrátenie veci príslušnému správnomu orgánu.**

Podpisy